Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2023-0195

(mr. dr. ing. A.J. Verdaas, voorzitter en mr. D.W.Y. Sie, secretaris)

Datum uitspraak	7 maart 2023
Klacht van	De consument
Tegen	International Card Services B.V., gevestigd te Diemen, verder te noemen ICS
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Klacht over afwijzing aanvraag creditcard. Het uitgangspunt is dat ICS contractsvrijheid heeft. Het is niet gebleken dat ICS misbruik daarvan heeft gemaakt of dat het beroep op die contractsvrijheid naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. ICS mocht de creditcardaanvraag afwijzen. Niet is komen vast te staan dat de uitkeringen uit een erfenis als bestendig inkomen te beschouwen zijn. Daarnaast is naar het oordeel van de commissie geen sprake van discriminatie. De vordering van de consument wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van ICS; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van ICS.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en ICS hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op enig moment heeft de consument bij ICS een aanvraag gedaan voor een creditcard (World Card). Bij de aanvraag heeft de consument bankafschriften meegestuurd van 1 augustus 2022, 1 september 2022 en 1 oktober 2022. Daarop is te zien dat de consument maandelijks een bedrag van € 2.843,64 ontvangt uit een erfenis.

2.2 Op 7 oktober 2022 heeft ICS per e-mail de aanvraag van de consument afgewezen. In de e-mail heeft ICS aangegeven dat het netto-inkomen van de consument te laag is. Diezelfde dag heeft de consument ICS per e-mail verzocht om hem alsnog een creditcard te verstrekken en hij heeft ICS verzocht om een verdere onderbouwing van de afwijzing.

2.3 De verdere uitwisseling van standpunten in de interne klachtprocedure heeft niet geleid tot een oplossing van de klacht.

De vordering en klacht

2.4 De consument stelt dat ICS hem ten onrechte geen creditcard verstrekt.

2.5 Ten eerste stelt de consument dat hij voldoet aan de door ICS gestelde (minimum) inkomenseis. Daarvoor heeft hij ICS de benodigde bankafschriften verstrekt. Het is voor de zekerheidsstelling niet relevant dat het inkomen van de consument in box 3 wordt belast in plaats van box 1. Drie loonstroken is gelijk aan bankafschriften van de maandelijkse inkomsten vanuit een fonds. ICS stelt geen eisen aan de periode ná die drie maanden.

2.6 Ten tweede stelt de consument dat ICS onvoldoende haar afwijzing heeft onderbouwd. ICS heeft nagelaten te benoemen wat de relevante verschillen zijn tussen inkomen uit box 1 en inkomen uit box 3. Daarnaast heeft ICS de consument niet gevraagd om een arbeidsovereenkomst en zij heeft geen verdere aanvullende eisen gesteld. ICS heeft ook niet toegelicht waarom het inkomen van de consument niet als bestendig beschouwd kan worden.

2.7 Ten derde stelt de consument dat de argumentatie van ICS hem discriminerend overkomt. Eenieder in gelijke dan wel vergelijkbare omstandigheden mag een gelijke behandeling verwachten. Naar de mening van de consument is zijn geval gelijk aan de eis die ICS stelt in haar voorwaarden. De omstandigheid die genoemd wordt in de grondwet ‘of op welke grond dan ook’ ziet op dat er geen onderscheid gemaakt mag worden tussen inkomen uit box 1 of box 3. ICS maakt echter onderscheid in hoe men aan zijn inkomen komt, ook als dit geen enkele invloed heeft op de gestelde zekerheidseis. Een arbeidsovereenkomst kan ook na drie maanden gestopt worden.

2.8 Ten derde stelt de consument dat ICS weliswaar haar eigen regels mag hanteren, maar er zijn grenzen. Het moet namelijk wel passen binnen de wetgeving en binnen wat redelijk en billijk is. ICS daarbij gehouden aan een zorgplicht die gelijk is aan die van een bank vanwege haar maatschappelijk belang. ICS moet daarom streven naar een zo groot mogelijke toegankelijkheid tot het verkrijgen van de creditcard.

2.9 Ten vierde stelt de consument dat het alternatief dat ICS aanbiedt in de vorm van een zogeheten 'Go-card' niet passend is. De financiële voorwaarden zijn minder gunstig en het is onzeker hoe deze kaart wordt geaccepteerd in meer afgelegen gebieden van Azië.

Het verweer

2.10 ICS heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar het om gaat

3.1 De commissie ziet zich voor de vraag gesteld of ICS de creditcardaanvraag van de consument mocht afwijzen op de grond dat zijn inkomen niet als 'bestendig' is te beschouwen.

3.2 Als uitgangspunt geldt dat het ICS in beginsel vrijstaat om geen overeenkomst met de consument aan te gaan. Dit zou slechts anders zijn indien ICS - door dat te weigeren - misbruik zou maken van die vrijheid of als het beroep van ICS op haar contracts-vrijheid naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. De commissie is van oordeel dat geen sprake is van dergelijk misbruik of van dergelijke onaanvaardbaarheid en dat ICS de creditcardaanvraag dus mocht afwijzen. De commissie licht dat oordeel hierna nader toe.

Het toetsen van de financiële draagkracht met bestendig inkomen

3.3 De commissie verwijst voor de beoordeling van de klacht naar haar eerdere uitspraken over het meenemen van bestendig inkomen bij het toetsen van de financiële draag-kracht.[1]

3.4 Een creditcard is een vorm van consumptief krediet. Op de aanbieder van een krediet - zoals ICS - rust de plicht om overkreditering te voorkomen (artikel 4:34 van de Wet op het financieel toezicht). Dit houdt in dat ICS voor de totstandkoming van een creditcardovereenkomst dient te beoordelen of het aangaan van de overeenkomst verantwoord is. De normen om overkreditering te voorkomen zijn verder uitgewerkt in de Gedragscode Consumptief Krediet (hierna: de Gedragscode). Zie voor de relevante artikelen van de Gedragscode de bijlage van deze uitspraak.

[1] Vergelijk Kifid GC nrs. 2021-0980 (overweging 3.7), 2022-0537 (overweging 3.4), te vinden op www.kifid.nl.

3.5 De commissie begrijpt uit de reactie van ICS dat zij als bestendig inkomen beschouwt: inkomen uit loondienst, inkomen uit een minimaal twee jaar bestaande zelfstandige onderneming, inkomen van een zzp'er die minimaal één jaar als zodanig werkzaam is of een vast pensioen (belasting box 1). Dit sluit naar het oordeel van de commissie aan op de inhoud van artikel 3.1 van Addendum Leennormen Consumptief Krediet behorende bij de Gedragscode, waarin wordt omschreven welke bronnen van inkomen gebruikt worden bij het toetsen van de zogeheten Maximale Toegestane Maandlast oftewel de financiële draagkracht.

3.6 Verder begrijpt de commissie dat ICS de maandelijkse uitkering uit een erfenis niet als bestendig beschouwt. Hoewel de consument heeft aangetoond dat hij de uitkering acht keer op zijn betaalrekening heeft ontvangen, stelt ICS dat het haar nog onduidelijk is of de consument dit bedrag structureel ontvangt. Het uitgangspunt is volgens ICS dat een inkomstenbron structureel is als deze duidelijk herleidbaar is, maandelijks wordt gestort op een betaalrekening en aangetoond wordt via een loonstrook, uitkerings-bericht of iets soortgelijks.

3.7 Naar het oordeel van de commissie is niet komen vast te staan dat de maandelijkse uitkering die de consument uit een erfenis ontvangt bestendig is. Bovendien hebben aanbieders van een krediet een zekere mate van beleidsvrijheid om te bepalen welk inkomen zij als bestendig beschouwen. Deze vrijheid wordt begrensd door de maatstaven van redelijkheid en billijkheid. Het is de commissie in dit geval niet gebleken dat ICS naar maatstaven van redelijkheid onaanvaardbaar heeft gehandeld bij de uitoefening van deze beleidsvrijheid. Daarnaast heeft de consument onvoldoende onderbouwd dat het alternatief dat ICS aanbiedt in de vorm van een Go-card niet volstaat.

Er is geen sprake van discriminatie

3.8 Tot slot is de commissie van oordeel dat haar niet is gebleken van discriminatie. In artikel 1 van de Grondwet staat dat gelijke gevallen gelijk behandeld moeten worden. Er is echter geen sprake van een gelijk geval die niet gelijk behandeld wordt. Hoewel de consument heeft aangetoond dat hij acht keer een maandelijkse uitkering heeft ontvangen en hij het argument heeft aangedragen dat dat loon uit arbeid (ook) geen garanties biedt, ziet de commissie geen aanleiding om de uitkering uit een erfenis gelijk te trekken aan inkomen uit bijvoorbeeld arbeid of pensioen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Relevante artikelen uit de Wet op het financieel toezicht

Artikel 4:34

1. Voor de totstandkoming van een overeenkomst inzake krediet, of een belangrijke verhoging van de kredietlimiet, dan wel de som van de bedragen die op grond van een bestaande overeenkomst inzake krediet aan de consument ter beschikking zijn gesteld, wint een aanbieder van krediet in het belang van de consument informatie in over diens financiële positie en beoordeelt hij, ter voorkoming van overkreditering van de consument, of het aangaan van de overeenkomst onderscheidenlijk de belangrijke verhoging verantwoord is.

2. De aanbieder gaat geen overeenkomst inzake krediet aan met een consument en gaat niet over tot een belangrijke verhoging van de kredietlimiet of de som van de bedragen die op grond van een bestaande kredietovereenkomst aan de consument ter beschikking zijn gesteld indien dit, met het oog op overkreditering van de consument, onverantwoord is.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het eerste en tweede lid..

Relevante artikelen uit de Gedragscode Consumptief Krediet (Addendum Leennormen Consumptief Krediet)

3. Vaststellen van Inkomen

Het inkomen dat gebruikt wordt voor de berekening van de Maximale Toegestane Maandlast voor Kredietverstrekking, wordt gebaseerd op het netto inkomen (inclusief vakantietoeslag) van de consument vermeerderd met enkele toeslagen, alimentatie en bepaalde vermogenscomponenten.

3.1 Bronnen van inkomen

Het inkomen van de consument kan komen van de volgende bronnen:
- *Inkomen uit arbeid;*
- *Inkomen uit AOW, Pensioen;*
- *Inkomen uit arbeidsongeschiktheidsuitkeringen voor zover bestendig. Hierbij wordt verwezen naar het tabel onder 3.6 (IVA mag voor 100% worden meegenomen; WGA/WAO kan op basis van explain meegenomen worden. Inkomen uit ziektewetuitkering kan op basis van explain meegenomen worden);*
- *Inkomen uit Nabestaandenpensioen enkel voor partners die dit van pensioenfonds ontvangen;*
- *Inkomen uit ANW-uitkering (indien uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening);*
- *WW Plus, indien uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening;*
- *Overige overheidsuitkeringen waarbij uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening.*

• Inkomen uit bonussen wordt niet meegenomen als inkomen, tenzij via een 'explain' kan worden aangetoond dat er sprake is van een structurele bonus. Een manier om een 'explain' in te vullen is door vast te stellen of er in de afgelopen 12 maanden een bonusbedrag is bijgeschreven. De maand waarin de bijgeschreven bonus het laagste is, is bepalend voor het meenemen van de bonus bij het inkomen. Indien in de afgelopen 12 maanden er een maand bijzit zonder bonus, dan kan er dus geen bonus worden meegenomen. Een ander manier om de bestendigheid van bonussen vast te stellen is om een werkgeversverklaring conform NHG beleid op te vragen van de klant die het bedrag van de bonussen over het afgelopen jaar vaststelt. Aanbieders kunnen bij deze werkwijze maximaal 75% van het bedrag voor prestatiegerichte bonussen van de laatste 12 maanden meenemen. Ter verheldering; conform NHG beleid mogen zowel onregelmatigheidstoeslagen, provisies en overwerk worden meegenomen mits deze structureel worden verdiend.

<u>3.5 Extra inkomen naast netto inkomen</u>

Het netto inkomen wordt vermeerderd met: Toeslagen en heffingskortingen (op basis van specifieke formules per huishoudtype en het feitelijke inkomen of tabel)
• Vakantietoeslag
• Zorgtoeslag
• Huurtoeslag
• Kindgebondenbudget
• Kinderbijslag
• Inkomensafhankelijke combinatiekorting

Overig componenten:
• Algemene heffingskorting minstverdienende partner mag worden meegerekend indien geboortedatum < 1-1-1962;
• Kinderalimentatie mag worden meegerekend indien duur gelijk is aan of langer loopt dan de looptijd van de lening;
• Partneralimentatie mag worden meegerekend indien duur gelijk is aan of langer loopt dan de looptijd van de lening;
• Inkomen uit verhuur van onroerend goed;
• Inkomen uit levensverzekeringen (bijv. lijfrente).

Bepaalde inkomstenbronnen, als een 13e maand en bepaalde toeslagen, kunnen op jaarlijkse basis worden uitgekeerd. Het is daarom van belang om bij afsluiting van het krediet de klant te informeren dat deze zelf verantwoordelijk is voor hoe hij/zij omgaat met reserveringen van jaarlijkse uitkeringen.

3.6 Bepaling van de bestendigheid van het inkomen

De bestendigheid van het inkomen wordt vastgesteld aan de hand van een loonstrook of rekeningoverzichten. Is het contract van meer tijdelijke aard dan worden meer eisen gesteld aan de vaststelling van de bestendigheid. Te denken valt aan: opvragen van meer loonstroken, meer rekeningoverzichten en/of aantonen van een arbeidscontract, of aan opvragen van een zgn. intentieverklaring.

De volgende tabel biedt uitgangspunten voor kredietverstrekkers om de bestendigheid van het inkomen van soorten arbeidscontracten te bepalen. Deze tabel kan echter niet iedere individuele klantsituatie ondervangen. Kredietverstrekkers dienen daarom ook te letten op hun eigen verantwoordelijkheid om te bepalen of het krediet past bij de inkomenssituatie van een klant.

Soort arbeidscontract/ inkomensbron	Omschrijving / aantonen bestendigheid	Budgettering
Onbepaalde tijd **Fase C uitzendcontract**	Eén loonstrook en bepalen dat er geen einddatum van het contract op staat of vaststellen bijschrijvingen salaris van afgelopen 12 maanden.	100%
Bepaalde tijd **Fase B uitzendcontract**	Eén loonstrook en vaststellen dat contract nog tenminste 6 maanden loopt. Dit kan worden vastgesteld aan de hand van einddatum contract op loonstrook of vaststellen bijschrijvingen salaris van afgelopen 12 maanden. Loopt het arbeidscontract korter dan 6 maanden, dan kan met een intentieverklaring bestendigheid worden aangetoond. Loopt het arbeidscontract korter dan 6 maanden én kan bestendigheid niet worden aangetoond met een intentieverklaring, dan dient een afslag te worden gehanteerd die recht doet aan de kans op een mogelijke inkomensterugval bij werkeloosheid.	100% 100% <100%
Uitzendkrachten fase A **Nul-uren contract /** **Seizoensarbeid**	Minimaal 12 maandloonstroken bij fase A uitzendovereenkomst of vaststellen van bijschrijvingen salaris over de afgelopen 12 maanden.	<100%
ZZP/eenmanszaak	Kredietverstrekkers kunnen zelf invulling aan geven aan de wijze waarop zij dit type inkomen op verantwoorde wijze meenemen.	100%
Arbeidsongeschiktheids-uitkering	Via een explain. Inkomen uit het IVA mag wel voor 100% worden meegenomen.	<100% (Met uitzondering van IVA)

Soort arbeidscontract/ inkomensbron	Omschrijving / aantonen bestendigheid	Budgettering
Onbepaalde tijd **Fase C uitzendcontract**	Eén loonstrook en bepalen dat er geen einddatum van het contract op staat of vaststellen bijschrijvingen salaris van afgelopen 12 maanden.	100%
Bepaalde tijd **Fase B uitzendcontract**	Eén loonstrook en vaststellen dat contract nog tenminste 6 maanden loopt. Dit kan worden vastgesteld aan de hand van einddatum contract op loonstrook of vaststellen bijschrijvingen salaris van afgelopen 12 maanden. Loopt het arbeidscontract korter dan 6 maanden, dan kan met een intentieverklaring bestendigheid worden aangetoond. Loopt het arbeidscontract korter dan 6 maanden én kan bestendigheid niet worden aangetoond met een intentieverklaring, dan dient een afslag te worden gehanteerd die recht doet aan de kans op een mogelijke inkomensterugval bij werkeloosheid.	100% 100% <100%
Uitzendkrachten fase A **Nul-uren contract /** **Seizoensarbeid**	Minimaal 12 maandloonstroken bij fase A uitzendovereenkomst of vaststellen van bijschrijvingen salaris over de afgelopen 12 maanden.	<100%
ZZP/eenmanszaak	Kredietverstrekkers kunnen zelf invulling aan geven aan de wijze waarop zij dit type inkomen op verantwoorde wijze meenemen.	100%
Arbeidsongeschiktheids-uitkering	Via een explain. Inkomen uit het IVA mag wel voor 100% worden meegenomen.	<100% (Met uitzondering van IVA)

Figuur 1- Tabel uit de gedragscode met daarin uitgangspunten voor het bepalen van de bestendigheid van het inkomen van soorten arbeidscontracten